

RUKOJEMNÍK

ELI SHARABI

491 DNÍ V ZAJATÍ HAMASU

mamaš

m a
m a š

RUKOJEMNÍK

ELI SHARABI

491 DNÍ V ZAJATÍ HAMASU

Z angličtiny preložila
Monika Krajčiová

m a
m a š

Eli Sharabi
Rukojemník
491 dní v zajatí Hamasu
Prvé vydanie

Originally published as *Hostage* in Israel in 2025
by Sella-Meir Publishers. Copyright © 2025 by Eli Sharabi.
English translation copyright © 2025 by Eli Sharabi.

Slovak edition © Vydavateľstvo MAMAŠ 2026
Translation © 2026 Monika Krajčiová
All rights reserved.

info@mamasknihy.sk
www.mamasknihy.sk

ISBN 978-80-8268-318-2

Venované pamiatke
Lianne, Noje, Jahel
a môjho brata Josiho.

Navždy zostanete
v mojom srdci.

kapitola 1

Do nášho domu vtrhlo päť ozbrojených teroristov. My sme boli v pyžamách; oni mali uniformy, kukly a kalašnikovy. Našli nás: mňa, moju manželku Lianne, naše nádherné dcéry Noju a Jahel aj nášho psa. Ukrývali sme sa v domácom kryte, spevnenej miestnosti, ktorá nás mala chrániť pred raketovými útokmi – nie takýmito votrelcami. Pes zúfalo štekal. Nikdy nemal rád cudzích. Pritiahol tým paľbu teroristov – s rachotom sa odrážala od stien. Ohlušujúco. S Lianne sme sa hodili na dievčatá, aby sme ich ochránili vlastnými telami. Kontrolovali sme, či nie sú zranené, kričali na teroristov, aby prestali. Prosili sme. *Nebojte sa,* upokojovali nás po arabsky a pýtali si naše mobily.

Pozrel som sa dcéram do očí. Noja mala šestnásť. Jahel len trinásť. Snažil som sa ich upokojiť, hovoril som im, že všetko bude v poriadku. Nekričali. Neplakali. Dokonca ani nič nevraveli. Boli ochromené hrôzou.

Videl som im ju v očiach a nikdy na ňu nezabudnem.

✡

Viem, že všetci vravia, že sa to začalo o 6.29.

Ja si však na 6.29 nepamätám.

Iba na to, ako nás v jedno šabatové ráno prebudil šialene pípajúci mobil mojej manželky. Na židovský sviatok Simchat Tóra. 7. októbra 2023.

Lianne si nainštalovala aplikáciu, ktorá sa vždy príšerne rozziapala, keď pre našu oblasť vyhlásili raketový poplach. Neznášal som ju. Len nás všetkých zbytočne desila. Ona sa jej však nechcela vzdať. A v ten deň nás prebudilo práve jej pišťanie. Lianne vyskočila z postele, vybehla hore zobudiť Noju a ja som sa zatiaľ snažil prebrať Jahel. Spala v izbe na prízemí, hneď vedľa našej. Lianne upokojovala

Noju, ja som tíšil Jahel. Vysvetlili sme im, že z Gazy zase letia rakety. Vedeli, čo majú robiť. Všetci sme rýchlo zišli do Jahelinej izby, ktorá nám slúžila ako kryt. Ja, Lianne, Noja, Jahel a náš pes. Nikto nepanikáril. Dôverne sme to poznali. Už toľko ráz sme to zažili. Náš dom v kibuci Be'eri stál necelých päť kilometrov od Gazy. Aj keď rakety nedopadali priamo na nás, nad hlavami sme vídavali záblesky, keď ich zneškodňovala Železná kupola.

Na to dunenie sme si už zvykli.

Keď sme v kryte zapli televízor, okamžite nám došlo, že tentoraz to bude oveľa horšie. Raketové sirény sa nerozozvučali len v západnej časti Negevskej púšte, v mestách a dedinách pozdĺž hranice s Pásmom Gazy – ozývali sa z oveľa rozsiahlejšieho územia. Ani to však nebol dôvod na paniku. Hneď ako na chvíľu stíchli, vykradol som sa z krytu urobiť Lianne a dievčatám čaj. Nebolo nijako prekvapujúce, že Lianne ako rodená Angličanka ho naše dcéry naučila zbožňovať. Bez šálky pravého English Breakfast si ráno ani nevedeli predstaviť. Stala sa našou tradíciou. Vrátil som sa do krytu s kanvicou čaju a spoločne sme ho začali popíjať. Vonku sa medzitým opäť spustili sirény, ktoré neutíchali, ani kým sme sledovali televízne správy.

A potom sme to uvideli. Zábery maskovaných ozbrojencov, ktorí sa na bielom pickupe Toyota preháňali po meste Sderot. Necelých pätnásť kilometrov od nás. Díval som sa na to s otvorenými ústami. Niečo neslýchané.

Cez WhatsApp nás začal informovať miestny tím pre núdzové situácie. Najprv sme dostali varovanie, že do kibucu mohli preniknúť teroristi. Potom sa z toho stal fakt: v kibuci sú teroristi.

Presne v tej chvíli sa začali objavovať prvé zábery z útoku neďaleko kibucu Re'im, vzdialeného od nás len pár kilometrov. Správy hovorili o tom, že nočná párty na hudobnom festivale Nova sa v priebehu pár chvíľ zme-

nila na krvavý kúpeľ. Teroristi tam začali hlava-nehlava strieľať do ľudí na otvorenom priestranstve. Z obrazovky sa na nás valil čistý chaos. Vystrašení mladí ľudia, celí od krvi, sa pokúšali utiecť cez pšeničné polia. Snažil som sa upokojiť Lianne a dievčatá. „Aj keby do kibucu prenikli teroristi," vravel som im, „nemôže ich byť veľa, najviac ak dvaja-traja."

Potom nás však zahltili novinky, pri ktorých sa moja predpoveď ukázala ako naivná. Neboli to len Re'im, Sderot a Be'eri. Ozbrojenci vpadli aj do Ofakimu a každého jedného kibucu v okolí a smerovali do Netivotu. S dievčatami sme boli v najrôznejších skupinách na WhatsAppe, takže informácie sa na nás hrnuli zo všetkých strán. Tím pre núdzové situácie nás varoval: Došlo k stretu s teroristami. Sú hlásené obete.

Ak sú obete, je to zlé.

Správy prúdili ďalej. *Cink. Cink. Cink.* Nedokázali sme sa odtrhnúť od telefónov a s každým novým upozornením sa nám pred očami skladal čoraz temnejší a hrozivejší obraz. To, čo sa objavovalo v skupinových četoch – kibucu, rodičov z okolia, mládežníckeho klubu alebo priateľov –, bolo jednoducho nepredstaviteľné. *Postrelili mi mamu!* písala jedna z Jaheliných spolužiačok, len trinásťročná dievčina, ktorá bývala sotva pár stoviek metrov od nás.

Pravda sa ukázala v celej svojej nahote: do kibucu prenikli desiatky teroristov. Pobehovali od dverí k dverám, vnikali do domov a vyrážali dvere na krytoch. Dokonca kradli autá. Po izraelskej armáde nikde ani stopy.

Ak kradnú autá, znamená to, že môžu unášať ľudí do Gazy.

Bola od nás čo by kameňom dohodil.

Kde je armáda, ktorá nás má chrániť?!

Kým Lianne písala rodine do Anglicka, komunikovali sme spolu len tichými pohľadmi. Občas zdvihla telefón

a otočila ho ku mne displejom, aby mi ukázala, čo práve číta. Teroristi sa vlámali tomuto mužovi do domu. Násilím vtrhli do domu tamtej ženy. Kibuc je malé dedinské spoločenstvo, v ktorom sa všetci poznajú. Presne som vedel, kde stojí ktorý dom, koľko ľudí v ňom býva a ako sa volajú.

Vykradol som sa z krytu, zamkol vchodové dvere a pozatváral všetko, čo sa dalo: okenice, dvere aj okná. Začuli sme búchanie a hneď nato vŕzganie. Teroristi sa pokúšali vylomiť okenice. Zatvoril som dvere na kryte a celou váhou sa zaprel o kľučku. Ako takmer v každom izraelskom dome, ani u nás sa dvere na kryte nedali zvnútra zamknúť. Tieto miestnosti sú navrhnuté na ochranu pred raketovými útokmi, nie útočníkmi. Teroristom sa do nášho domu nakoniec vniknúť nepodarilo a presunuli sa ďalej, k susedom. Kľučku som pustil až vtedy, keď som si bol úplne istý, že odišli. Dúfali sme, že to máme za sebou, že nás jednoducho preskočili. Zo správ, ktoré k nám neprestajne prúdili, sme sa dozvedeli, že do susedných domov hádžu Molotovove koktaily, aby ich podpálili, keďže vydesené rodiny sa vnútri zabarikádovali. Rozhodli sme sa, že ak sa vrátia, nebudeme klásť odpor ani bojovať. Dúfali sme, že tak ochránime dievčatá a nebudú na nás strieľať.

10.45. V bežné šabatové ráno by sme práve zasadali k spoločnému stolu. Možno by sme mali *džachnun* alebo by Lianne pripravila *šakšuku*. Toto však nebola bežná sobota. V kryte sme boli zatvorení už vyše štyroch hodín.

Tresk. Rozbité okno na schodisku. Keďže bol z neho výhľad na okolité polia, ako jediné nemalo okenice. Počul som, že sa ním jeden z teroristov driape dnu. Hneď nato zamieril k vchodovým dverám a otvoril ich ostatným. Vrútili sa dovnútra a bleskovo sa dostali ku krytu.

Otvorili sa dvere. Vyvliekli nás von. Obývačka bola ešte stále plná balónov z oslavy Nojiných a Jaheliných narodenín. Obe sa narodili v októbri, takže v ten týždeň sme

oslavovali hneď dvakrát. Piatich teroristov, ktorí vtrhli do krytu, doplňali ďalší piati a ich veliteľ, štekajúci rozkazy. Boli to vycvičení, precízni operatívci, ktorí presne vedeli, čo robia. Dvaja z nich ma bez okolkov schmatli. Vedel som, že ma chcú uniesť, ani na sekundu som o tom nepochyboval. „Britský pas! Britský pas!" vyrazila zo seba Lianne po anglicky, čím sa im snažila povedať, že ona aj dievčatá sú britskými občiankami, a ukazovala na poschodie, kde boli doklady, ktoré to dokazovali. Presne takto sme si to vopred premysleli. Boli sme si istí, že na poddaných jeho veličenstva si netrúfnu. Moja manželka a dve dcéry mali byť v bezpečí.

Jeden z teroristov mi naznačil, aby som vyšiel hore a priniesol pasy. Vykročil som po schodoch. V rannom slnku sa na nich ligotali črepy z rozbitej okennej tabule. Zazrel ma však veliteľ a rozkázal svojim mužom, aby ma stiahli späť. Mňa držali v obývačke, dievčatám prikázali stáť v kuchyni a Lianne, ktorá mala na sebe stále len šortky a tielko, prinútili, aby sa obliekla.

Odišla do našej izby. Ja som stál rovno vo dverách, kde ma držali teroristi, takže som videl, ako bezradne prešľapuje pri skrini, lebo netuší, čo si obliecť a čo ďalej robiť. „Lianne, nepanikár," povedal som jej. Vytreštila na mňa oči. Bolo v nich úplne zreteľne napísané: *Ako mi teraz môžeš vravieť, že nemám panikáriť?*

Veril som, že Lianne a dievčatám sa nič nestane. Veď jej prikázali, aby sa obliekla. A mali predsa tie britské pasy. A napokon, keby nás chceli zabiť, už v kryte by do nás vystrieľali celý zásobník. Zvládli by to za päť sekúnd a išli by ďalej.

Teroristi ma začali vliecť von z domu. Bosého. Dievčatá som už nevidel, lebo zostali za mnou v kuchyni a mne únoscovia tlačili hlavu dopredu, takže som sa nemohol otočiť.

„Vrátim sa!" zakričal som, keď ma ťahali von.

Nepočul som ich. Neviem, či ony mňa áno.

Von ma vyvliekli zovretého medzi sebou a s hlavou stlačenou k zemi. Keď sa mi na zlomok sekundy podarilo zdvihnúť zrak a ukradomky sa rozhliadnuť, uvidel som spúšť, ktorá zostala z nášho nádherného kibucu. Domy susedov v plameňoch. Dom Orovcov líhal popolom. Aj Levovcov. A Zoharovcov. Našich priateľov... S Jonat Orovou a Orom Levom som chodil do tej istej triedy.

Všade sa to hemžilo ozbrojencami. Smiali sa, naparovali, dokonca vyvážali na bicykloch našich susedov. Jeden z tých, ktorí ma držali, si všimol, že som zdvihol zrak, a v amoku ma udrel tak silno, až mi odleteli okuliare na čítanie, ktoré som mal dovtedy vyložené na hlave. Vliekli ma k obvodovému plotu kibucu, len pár metrov od nášho domu. Bývali sme v relatívne novej štvrti zvanej Kerem, v severozápadnej časti osady – na strane otočenej k Pásmu Gazy.

Kráčali sme popri plote. Na sever. Ostatní si na mne celou cestou na striedačku skúšali silu svojich pästí. Jeden ma dokonca kopol do rebier. Muži, ktorí ma zvierali, sa ich snažili držať odo mňa čo najďalej. *Chcú ma živého*, prebleskло mi mysľou. V jednej chvíli strhli z neďaleko kráčajúceho ozbrojenca čelenku, aby mi ňou zviazali oči. No aj tak som cez ňu ako-tak videl.

Unášajú ma. Uvedomoval som si, aká je to katastrofa. A čo to znamená. Bolo mi jedno, že ma bijú. Vlastne som to ani necítil. Keď ma totiž teroristi v oceľovom zveráku a s čelenkou na očiach vliekli na spaľujúcom slnku prenikavým pachom tlejúcich trosiek popri plote kibucu, bolo mi úplne jasné, že ma unášajú do Gazy, no zároveň som vedel, že Lianne a dievčatá zostali doma, takže som sa zameral na jedinú úlohu: prežiť a vrátiť sa.

Starý Eli prestal existovať. Stal sa z neho Eli, ktorý musí prežiť.

Plot v severozápadnej časti kibucu bol dokorán otvorený. Stál pri ňom muž, ktorý vyzeral ako dispečer taxíkov riadiaci premávku. Na rozdiel od ostatných nemal zahalenú tvár. Plnil dôležitú úlohu. Nebol to len taký hocijaký terorista; on bol koordinátor. Vládol tam poriadok, všetko išlo podľa plánu. Aj vražedné šialenstvo potrebovalo chladnú logiku.

Vedel som, čo sa deje. Teroristi nakladali rukojemníkov do áut ukradnutých z kibucu a odvážali ich do Pásma Gazy. Dorazili sme na akési zhromaždisko. Dvaja z nich ma sotili do auta. Spoznal som ho – bolo z kibucu. Vzadu ma pritlačili na podlahu a vyrazili sme. Netušili, že viem po arabsky. Striehol som na každé ich slovo. Počúval som. Boli vo vytržení. Sami nemohli uveriť tomu, čo sa deje. Opájali sa nadšením, že dosiahli viac, ako čakali. Ohromilo ich, s akou ľahkosťou si podmanili Be'eri. „*Hada millian, hada millian!*" pokrikovali po sebe. *Títo Židia sú milionári!*

Na podlahe auta cezo mňa prehodili deku. Išiel som sa pod ňou uvariť. Lialo sa zo mňa. Viezli sme sa po dlhých, kľukatých cestách. Potom som začul, ako ich začína chytať panika. Boli si istí, že nás každú sekundu zasiahne letecký útok. Ja takisto. Po chvíli zastavili a do auta vtiahli ďalšieho rukojemníka – thajského robotníka zo susedného kibucu. Hodili ho rovno na mňa.

Auto uháňalo na západ. Vôbec nič som nevidel, no v jednej chvíli som započul pomalé zavŕzganie železa. Prešli sme cez nejakú bránu, možno kontrolné stanovište. Na chvíľu zastavili a prehodili pár slov s niekým vonku. Potom sa auto znovu pohlo a mne bolo jasné, že je koniec.

Dostali nás dnu.

Do Gazy.

kapitola 2

Auto zastavilo. Teroristi z neho mňa aj thajského robotníka vytiahli na slnko, ktoré ma nemilosrdne spaľovalo. Pot zo mňa tiekol cícerkom. V aute bolo horúco, celou cestou som mal na sebe ťažkú deku a na nej ešte hodeného ďalšieho človeka. Potil som sa však aj od strachu. Ešte stále zabaleného v deke ma ťahali preč od auta cez obrovský, nadšením hučiaci dav. Náhle ma začali driapať nejaké ruky. Desiatky rúk. Vtiahli ma do mora ľudí, ktorí ma začali mlátiť po hlave a s vreskotom sa snažili roztrhať ma na kusy. Doslova sa o mňa bili. Zo všetkých strán sa na mňa valilo preklínanie a piskot. Srdce mi bilo ako šialené, v ústach som mal úplne sucho a sotva som lapal po dychu. Je po mne. Teroristi z Hamasu sa pokúšali zatlačiť rozbesnený dav späť a po krátkom zápase ma vytrhli z jeho zovretia. Odvliekli ma ďalej a bleskovo prepašovali do nejakej budovy.

Našou prvou zastávkou v Pásme Gazy bola mešita. Uvedomil som si to, keď som pod páskou na očiach, ktorú som v tej chvíli ešte nemal až tak natesno stiahnutú, uvidel zem a rozoznal pestrofarebné modlitebné koberce. Teroristi, ktorým sa práve podarilo zachrániť nás pred zlynčovaním, za nami s treskotom zavreli dvere.

V mešite nastalo na moment ticho. Počul som len svoj vlastný dych a vzlykanie thajského robotníka vedľa mňa. Teroristi nás odviedli do vedľajšej miestnosti, kde nám strhli pásky z očí a prikázali vyzliecť sa. Keď som si zvykol na svetlo a rozhliadol sa, zistil som, že sme v akejsi luxusnej zasadačke – s dlhým stolom a honosnými stoličkami. Pripadal som si, akoby som práve vtrhol na schôdzu správnej rady v nejakej americkej korporácii, a nie do mešity. V Gaze. Roztrasenými rukami som si vyzliekol košeľu a nohavice a pred sliedivými očami teroristov tam zostal stáť len v trenkách. Začali ma vypočúvať. Hovorili na mňa po arabsky a ja som im v rovnakom jazyku odpovedal. To, že ovládam arabčinu, ich znervózňovalo. Nedokázali to ukryť.

„Meno?“

„Eli Šarabi.“

„Odkiaľ si?“

„Z kibucu Beʼeri.“

„Si vojak?“

„Nie, nie som vojak.“

„Nie si vojak?“

„Nie.“

Pozreli sa na seba a potom znovu na mňa.

„Si vojak,“ vyhlásil veliteľ.

„Nie som vojak,“ zopakoval som.

„Koľko máš rokov?“

„*Wáhid wa chamsín snín*,“ odpovedal som mu po arabsky. *Päťdesiatjeden.*

„Päťdesiatjeden?“

„Áno, päťdesiatjeden.“

„Si vojak!“

„Nie, nie som vojak. Prisahám, že nie som vojak,“ trval som na svojom.

„Si mladší!“ obvinili ma.

„Nie, nie,“ bránil som sa. „Prisahám, že mám päťdesiatjeden!“

Bolo vidno, že mi neveria. Ani to, že nie som v armáde, ani môj vek. Mysleli si, že som mladší, a moja arabčina v nich vyvolávala podozrenie. Potom vypočúvali aj toho thajského robotníka. Vôbec nevedel, čo od neho chcú. Nehovoril po arabsky, hebrejsky, a dokonca ani po anglicky. Keď im neodpovedal, bili ho a on plakal. Snažil som sa mu pomôcť. Volal sa Chun, tíšil som ho, prekladal mu ich otázky a vysvetľoval, čo sa deje. Vedel som, že potrebuje moju podporu a pocit bezpečia.

Po niekoľkých minútach nám znova zaviazali oči, tentoraz už pevne, a ruky nám vzadu utiahli tesnými sťahovacími páskami. Od tej chvíle sa začala hra, ktorá mala

zrejme za cieľ zmiasť nepriateľa. Presúvali nás z miesta na miesto, z rúk jednej skupiny väzniteľov do druhej. Z mešity nás odviedli do auta, v ktorom už čakala ďalšia bunka, aby nás previezla do inej budovy – možno domu, možno skladu, možno ďalšej mešity. Ktovie. O pár minút nás sťahovali znova: ďalšie auto, ďalšia skupina, ďalšia jazda do inej budovy. Celkovo nás takto premiestnili cez štyri rôzne lokality. Z rozhovorov teroristov som sa dozvedel, že je to všetko premyslené a koordinované. Skupiny, miesta aj autá striedali zámerne, aby ich nevystopovali Izraelské obranné sily. Po poslednej zastávke sme opäť vyrazili, tentoraz však len na krátku cestu, na konci ktorej auto cúvlo dolu malým svahom a zabrzdilo. Vytiahli nás von. Pod bosými nohami som zacítil piesok a v duchu sa začal modliť: *Len nie do tunela, prosím ťa, Bože, len nie do tunela.* Len nie tá nočná mora, že som pochovaný pod zemou. Len nech sa neudusím v tom desivom labyrinte tunelov Hamasu – bezodnom podsvetí, kde niet svetla ani vzduchu a odkiaľ niet návratu.

Vliekli nás však ďalej, až kým sme pod nohami nezacítili betón a nezačali kráčať hore schodmi. S každým ďalším som cítil väčšiu úľavu. Nechcel som nič iné, len zostať nad zemou, v žiadnom prípade sa ocitnúť pod ňou. Len nech ma nehodia do nejakej jamy. Vyšli sme po prvom schodisku, potom po ďalšom. Medzi nimi sme podľa všetkého vošli do uzavretej budovy. Cítil som vôňu jedla a vypratej bielizne. *Toto musí byť obytný dom.* Pocit, že som vnútri, ma upokojoval. Navrchu druhého schodiska som zacítil závan vetra, akoby okolo nás neboli žiadne steny. Teroristi nás zaviedli do nejakej miestnosti a posadili na posteľ. Niekto nám priniesol vodu. Napil som sa. Prestrihli nám plastové pásky a ja som im poďakoval, šťastný, že si môžem uvoľniť ruky. Príšerne rezali, bol som rád, že som sa ich zbavil. O chvíľu sa však vrátili s hrubými